

Tájékoztató a nem jövedéki engedélyes kereskedelmi tevékenységekről 2016.

A Tájékoztató összeállításakor az a cél vezérelt bennünket, hogy a jövedéki termékekkel szabadforgalomban folytatott, nem jövedéki engedélyes kereskedelemnek a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvényben (a továbbiakban: Jöt.) meghatározott szabályozási rendszerét úgy mutassuk be, hogy az minden kereskedő számára egyformán átlátható és megérthető legyen. Ennek megvalósítása érdekében a Tájékoztató első része a szabadforgalomban folytatott kereskedelmi tevékenységek rendező elveit, míg második része a nem jövedéki engedélyes kereskedelmi tevékenységek jellemző szabályait, egymásra épülő kérdések-válaszok formájában ismerteti, a jövedéki termékek szabadforgalomba bocsátásától kezdve a végső fogyasztók részére történő értékesítésig bezárólag. A Tájékoztató végén egyéb, összefoglaló információk („Fogalmak”, „Fontosabb Jogszabályok Jegyzéke”) található.

SZABADFORGALOMBAN FOLYTATOTT KERESKEDELMI TEVÉKENYSÉGEK

Mikor kerül szabadforgalomba a jövedéki termék?

A jövedéki szabályozás szerint a jövedéki termék akkor kerül szabadforgalomba, amikor elhagyja az adóraktári rendszert, illetőleg akkor, amikor a harmadik országból behozott jövedéki termék nem kerül be az adóraktári rendszerbe.

Az adóraktári rendszert abban az esetben hagyja el a jövedéki termék, ha az adóraktárból nem egy másik adóraktárba vagy nem adómentes felhasználó üzemébe vagy nem harmadik országba történik a kitárolása. A jövedéki termék más esetekben is elhagyhatja az adóraktári rendszert. Ilyen eset, amikor a jövedéki terméket tagállami adóraktárból bejegyzett kereskedő vagy eseti bejegyzett kereskedő fogadja, továbbá amennyiben a szőlőbor termelői borkimérés keretében kerül értékesítésre.

Miért kell a jövedéki termék kereskedelmét szabályozni?

Az illegálisan belföldre behozott vagy belföldön előállított jövedéki termék legtöbbször a kereskedelem csatornáin keresztül talál vevőre. A fekete áru kiszűrése és felderítése érdekében, illetve abból a célból, hogy a teljes termékpályája átlátható és ellenőrizhető legyen, a jövedéki szabályozás magában foglalja a kereskedelmi tevékenységeket is. E tevékenységek ellenőrzése nélkül a jövedéki szabályozás nem lenne zárt, a feketekereskedelem még nagyobb teret nyerne.

Mindezekre tekintettel a jövedéki szabályozás az ún. jövedéki engedélyes kereskedelmi tevékenységet, az ún. nem jövedéki engedélyes kereskedelmi tevékenységet, valamint az export-import tevékenységet fogja át. Más szabályokat érvényesít a jövedéki engedélyes és másokat a nem jövedéki engedélyes kereskedelmi tevékenységre. Az export-import és a jövedéki engedélyes kereskedelmi tevékenység esetében a jövedéki szabályok hasonlóak. A közös vonás mindegyik tevékenység vonatkozásában, hogy engedély szükséges a tevékenység jogszerű folytatásához.

Milyen jövedéki termékekre kell alkalmazni a kereskedelemre vonatkozó jövedéki szabályokat?

Ez tulajdonképpen az ásványolajok felhasználási cél szerinti adóztatásának érvényre juttatása miatt felmerülő kérdés. Az ásványolajok közül csak az ellenőrzött ásványolajtermékek tartoznak az adóköteles termékkörbe. Ez a termékkör ugyanakkor egyrészt tágabb, másrészt szűkebb annál, mint amiért indokolt ellenőrzés alatt tartani, esetükben az üzemanyagként vagy tüzelő-, fűtőanyagként való felhasználásának veszélye a gyakorlati tapasztalatok, a szakvélemények alapján fokozottan fennáll. A visszaélések lehetősége potenciálisan fennáll a megfigyelt termékek esetében is.

Mindezek alapján a kereskedelemre vonatkozó jövedéki szabályok alkalmazása szempontjából jövedéki terméknek minősül:

- az ellenőrzött ásványolajtermék (kivéve az egyéb ellenőrzött ásványolajat 1 liter vagy annál kisebb kiszerelésben, illetve az 52. § (1) bekezdés f) pontja szerinti, 5 kilogramm vagy annál kisebb kiszerelésű palackba töltött cseppfolyósított szénhidrogént),
- **a biodízel**, a 2207 vámtarifaszám alá tartozó bioüzemanyag,
- az E85,
- más, a 3824 90 99 vámtarifaszám alá tartozó, üzemanyagcélú, 2207 vámtarifaszámú alkoholterméket tartalmazó ásványolaj,
- a Jöt. 50. § (4) bekezdése szerinti megfigyelt termék,
- a Jöt. 62/A. § (1) bekezdés szerinti kenőolaj,
- a sör,
- a bor,
- a szőlőbor és hozzáadott ízesítés nélküli szénsavas víz 8,5 térfogatszázalékot meg nem haladó alkoholtartalmú, olyan kiszerelt keveréke, amelyben a szőlőbor aránya meghaladja az 50%-ot
- a pezsgő,
- a köztes alkoholtermék,
- a 2204, a 2205, és 2206 vámtarifaszámú, 22 térfogatszázaléknál nagyobb alkoholtartalmú alkoholtermék,
- a 2207 és a 2208 vámtarifaszámú, 1,2 térfogatszázaléknál nagyobb alkoholtartalmú alkoholtermék (kivéve a 2208 vámtarifaszámú, 1,2 térfogatszázaléknál nagyobb alkoholtartalmú terméket, mely keretengedéllyel előállított vagy más tagállamból, harmadik országból behozott, a külön jogszabályban meghatározott hatóság által forgalomba hozatalra engedélyezett gyógyszerek, valamint a külön jogszabály szerint nyilvántartásba vett, gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású készítmények (a szájon át fogyasztható alkoholtartalmú termékek esetében 40 ml-t meg nem haladó összes napi fogyasztási dózisonak megfelelő összetételben előállított készítmények), továbbá a gyógyszeranyagok, gyógyszeripari intermedierek külön jogszabály szerinti engedéllyel végzett ipari előállításához (beleértve e termékek gyártóberendezéseinek a technológiai előírásokban rögzített tisztítási eljárásához való felhasználást is)),
- és a dohánygyártmány.

A NEM JÖVEDÉKI ENGEDÉLYES KERESKEDELMI TEVÉKENYSÉGEK

Mit kell érteni a nem jövedéki engedélyes kereskedelmi tevékenység alatt?

A nem jövedéki engedélyes kereskedelmi tevékenységek körébe olyan kereskedelmi tevékenységek tartoznak, amelyek a jövedéki szabályozás szerint nem tekinthetők jövedéki

engedélyes kereskedelmi vagy export-import tevékenységnek. E tevékenységek alatt általában a nem továbbforgalmazási célú, vagyis a lakossági fogyasztóknak és más végső felhasználóknak való értékesítést kell érteni. Azonban egyes jövedéki termékek esetében bizonyos tevékenységek mégsem e tevékenységi körbe tartoznak a jövedéki kereskedelmi szabályok alkalmazása vonatkozásában. Ilyen tevékenység a fűtőolajjal való bármilyen irányú kereskedés (a lakoságnak, közületi felhasználóknak való értékesítés is), valamint az üzemanyagok értékesítése abban az esetben, ha az nem üzemanyagtöltő állomáson, illetőleg a gázolaj értékesítése nem kereskedelmi tárolótelepen, vagy nem üzemanyagtöltő állomáson keresztül történik.

Megjegyzendő továbbá, hogy a nem jövedéki engedélyes kereskedelmi tevékenység nemcsak a bolti kiskereskedelmet fedi le – az előbb jelzett eltérésekkel –, hanem a jövedéki termékek vendéglátó-ipari üzlet vagy kereskedelmi szálláshely tevékenység keretében történő forgalmazását is.

Mikor értékesíthető engedély nélkül az ásványolajtermék?

Az eredetileg saját felhasználásra beszerezett, de a felhasználónál visszamaradt, feleslegessé vált ásványolajtermék értékesítése a jövedéki szabályozás szerint nem tekinthető jövedéki engedélyes vagy nem jövedéki engedélyes kereskedelmi tevékenységnek, feltéve, ha az ásványolajtermék nem rendszeres értékesítése vámhatósági felügyelet mellett történik. Ásványolajnak értékesítésére a jövedéki termékek nem rendszeres értékesítésére vonatkozó szabályokat értelemszerűen kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy az átadás-átvételt kizárólag az ásványolaj tárolási helye szerint illetékes vámhatóság jelenlétében, jegyzőkönyv egyidejű felvétele mellett kerülhet sor, mely jegyzőkönyv igazolja az ásványolaj eredetét.

Mikor értékesíthető engedély nélkül a szőlőbor?

A jövedéki szabályozás szerint nem tekinthető jövedéki engedélyes, vagy nem jövedéki engedélyes kereskedelmi tevékenységnek a szőlőbor árverésen történő értékesítése, legfeljebb 45 liter mennyiségig, akár jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet, akár természetes személy adja el, vagy vásárolja meg a bort. Ez a szabály vonatkozik a szőlőbor árverését szervező személyre is. A szőlőbor árverésének helyét és időpontját az árverést szervező személy köteles a vámhatósághoz előzetesen bejelenteni.

Milyen esetben elegendő a nem jövedéki engedélyes kereskedelmi tevékenység folytatásához annak bejelentése?

A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény (a továbbiakban: Kertv.) értelmében az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa alapján engedélyköteles kereskedelmi (azaz a működési engedély-köteles) tevékenység kivételével az, aki Magyarország területén kereskedelmi tevékenységet kíván folytatni, köteles az erre irányuló szándékát a kereskedelmi hatóságnak bejelenteni. A kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 210/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet értelmében a bejelentést a kereskedő székhelye szerint illetékes település jegyzőjénél kell megtenni. A nem jövedéki engedélyes kereskedelmi tevékenység a fenti bejelentést követően végezhető.

A jövedéki szabályozás csak azt köti ki, hogy a bejelentés olyan üzletkörre szóljon, amelyben az előbbi jogszabály az adott jövedéki termék forgalmazását megengedi, vagyis az adott üzletkörre vonatkozó meghatározásban a forgalmazott jövedéki termék felsorolása is szerepel.

A Magyar Gyógyszerkönyvben meghatározott benzin és alkoholtermék értékesítése a gyógyszertárak létesítéséről és működésük egyes szabályairól szóló törvényben meghatározott gyógyszertárakban történhet.

Nem tekinthető ugyan üzlethelyiségben végzett értékesítésnek, de – a gyakorlati élethez igazodva – a bejelentés alapján megengedett a mozgóbolton keresztül történő értékesítés, valamint – a dohánygyártmány kivételével – vasúti étkezőkocsiban és büfében, a nemzetközi autóbuszjáraton, a személyhajók éttermében és büféjében, repülőgépjáraton történő értékesítés is.

2014. január 1-jétől a vámhatóság engedélyezheti, hogy a szeszfőzde külön üzlethelyiség kialakítása nélkül a végső fogyasztó részére értékesíthessen és kóstoltathasson. A kistermelői értékesítés napi összmenyiségéről a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 8/2004. (III. 10.) PM rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 78. § (13) bekezdésében meghatározott adattartalmú egyszerűsített kísérő okmányt kell kiállítani és megküldeni a vámhatóságnak. A napközbeni készletcsökkenést az egyszerűsített kísérő okmány kiállításáig az értékesítésről kiállított számviteli bizonylat igazolja.

Milyen feltételek mellett végezhető a jövedéki termékek mozgóbolton keresztül történő értékesítése?

A nem jövedéki engedélyes kereskedő jövedéki terméket mozgóbolt útján is értékesíthet, ha a székhelye szerint illetékes vámhatóságnak a mozgóbolton keresztül történő értékesítés megkezdését legkésőbb nyolc nappal megelőzően írásban bejelenti.

A dohánygyártmányt mozgóboltban csak a fiatalkorúak dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről szóló 2012. évi CXXXIV. törvényben (a továbbiakban: Dohánytörvény) meghatározott részvénytársaság, vagy e részvénytársaság által külön feljogosított nem jövedéki engedélyes kereskedő útján lehet értékesíteni.

A mozgóbolton keresztül történő értékesítés bejelentéséhez írásban meg kell adni a mozgóboltként üzemelő közúti gépjármű típusát, forgalmi rendszámát, az ellátott települések, értékesítési megállóhelyek megnevezését és helyét, azok megközelítésének útvonalát, a településenként, megállóhelyenként előre meghatározott nyitvatartási időt, valamint a jövedéki termék raktározására használt épület, épületrész címét (helyrajzi számát).

A mozgóbolt útján a tüzelőolaj és a propán vagy az 52. § (1) bekezdés f) pontja szerinti cseppfolyósított szénhidrogén - ide nem értve a palackba töltött cseppfolyósított szénhidrogént -, továbbá – kizárólag a hivatalosan meghirdetett technikai versenyeken (motor-, autó-, repülő-, motorcsónakversenyeken), a versenyen részt vevő gépjárművek használatára – az üzemanyag csak a felhasználás helyszínén, olyan tartállyal felszerelt, forgalmi rendszámmal ellátott közúti gépjárműből (tankautó) értékesíthető, amely a mérésügyi szerv által hitelesített, ólomzárral ellátott mérőműszeren (átfolyásmérőn), kiszolgálótömlőn és pillanatelzárón keresztül méri a terméket. Az alkoholtermék, a bor, a sör, a pezsgő és a köztes alkoholtermék kizárólag kiserelve, olyan forgalmi rendszámmal ellátott

tehergépjárműből (autóbusz) értékesíthető, amely szilárd alapanyagú térelemekkel körülhatárolt, zárt légtérrel rendelkezik.

Mikor tekinthető igazolt eredetűnek a nem jövedéki engedélyes kereskedő által beszerzett, raktározott, értékesített jövedéki termék?

A nem jövedéki engedélyes kereskedőre is vonatkozó alaprendelkezés, hogy jövedéki termékkészletét csak adóraktárból, jövedéki engedélyes kereskedőtől vagy jövedéki engedéllyel rendelkező importálótól, illetve felhasználói engedélyestől szerezheti be. Legálisnak, jogszerűen forgalmazottnak csak az ilyen forrásból származó, hiteles bizonylatokkal (egyszerűsített kísérő okmány, számla, számlát helyettesítő okmány, vámokmány) igazolt termékeket lehet tekinteni. Ettől eltérően, a dohánygyártmányt értékesítő nem jövedéki engedélyes kereskedő dohánygyártmányt csak a Dohánytörvényben meghatározott személytől szerezhet be.

Forgalmazható továbbá az a jövedéki termék is, amelyet a nem jövedéki engedélyes kereskedő végelszámolás, felszámolási eljárás keretében vásárol meg vagy követelése fejében vesz át, valamint amelyet a hatóságoktól (pl. bíróság, vámhatóság) a jövedéki adó egyidejű megfizetése mellett vásárol meg.

Nem tekinthető viszont igazolt eredetű terméknek az, amelyet másik nem jövedéki engedélyes kereskedőtől szereznek be. A kiskereskedő jövedéki termékeket csak végső fogyasztók felé értékesíthet, továbbforgalmazóknak nem, kivéve a jövedéki termék nem jövedéki engedélyes kereskedők közötti, nem rendszeres értékesítését, átadását, apportálását (ez utóbbi esetben a termék értékesítésről, átadásról, apportálásról a külön jogszabály szerint kiállított jegyzőkönyv igazolja a termék eredetét).

Mikor nem tekinthető jövedéki engedélyes kereskedelmi tevékenységnek a jövedéki termékek értékesítése, átadása, apportálása?

A jövedéki szabályozás szerint nem tekintendő jövedéki engedélyes kereskedelmi tevékenységnek, ha a nem jövedéki engedélyes kereskedő

- egy vagy több üzletét másik nem jövedéki engedélyes kereskedőnek az üzlet jövedéki termékkészletének átadásával (értékesítésével) együtt üzemeltetésre (bérletbe) adja,
- a jövedéki termékek forgalmazását megszünteti és a megszüntetéskor készleten lévő jövedéki termékét másik, nem jövedéki engedélyes kereskedőnek értékesíti,
- – amennyiben gazdasági társaságot alapít – jövedéki árukészletét a társaságba apportálja, az általa alapított társaságnak eladja,

továbbá, amennyiben a nem jövedéki engedélyes kereskedő másik nem jövedéki engedélyes kereskedővel egyesül (összeolvad, beolvad), és ennek keretében a jövedéki árukészlet a másik nem jövedéki engedélyes kereskedő tulajdonába kerül.

A jövedéki termékkészlet átadás-átvételéről részletes kimutatást (leltárt) és jegyzőkönyvet kell készíteni, amelyhez csatolni kell az átadásra kerülő termékkészlet származását hitelt érdemlően igazoló bizonylat másolatát. Az átvevőnél a jövedéki termék eredetének igazolására a termékértékesítésnek minősülő esetekben a számla, egyéb esetekben az átadott jövedéki termékeket részletező kimutatás, valamint az átadás-átvételről felvett jegyzőkönyv szolgál.

A jövedéki terméknek a Jöt. 103. § (7) bekezdése, illetve az ásványolajnak a Jöt. 103. § (5) bekezdése szerinti értékesítése során az átadás-átvételre kizárólag a vámhatóság jelenlétében, jegyzőkönyv egyidejű felvétele mellett kerülhet sor, mely jegyzőkönyv igazolja az ásványolaj eredetét.

Mi tekinthető kereskedelmi mennyiségű jövedéki terméknek?

A kereskedelmi mennyiségű jövedéki termék fogalomnak a nem jövedéki engedélyes kereskedő esetében akkor van jelentősége, ha kereskedelmi mennyiséget elérő jövedéki terméket értékesít. Ebben az esetben ugyanis – amennyiben a vevő kéri – olyan számlát vagy egyszerűsített számlát köteles kibocsátani, amely az áfatörvény szerinti adattartamon túlmenően tartalmazza a „Továbbértékesítés esetén a jövedéki termék származásának igazolására nem alkalmas” szöveget is.

A jövedéki szabályozás értelmében kereskedelmi mennyiségű jövedéki terméknek

- az ásványolajterméknek motorbenzinből a gépjármű üzemanyagtartályán kívül 40 litert, egyéb benzinből 20 litert, petróleumból 50 litert, gázolajból a gépjármű és erőgép üzemanyagtartályán kívül 100 litert, tüzelőolajból 3500 litert, fűtőolajból 3500 kilogrammot, biodízelből 100 litert,
 - a cigaretta 800 darabot,
 - a szivar 200 darabot, a szivarka 400 darabot,
 - a fogyasztási dohány 1000 grammot,
 - a sör 110 litert,
 - a köztes alkoholtermék 20 litert,
 - az alkoholtermék 10 litert,
 - a bor és pezsgő együttesen 90 litert (ebből pezsgő legfeljebb 60 liter)
- meghaladó mennyisége minősül.

Milyen speciális előírások vonatkoznak a vendéglátóhelyen történő értékesítésre?

Speciális előírás, hogy az üzlethelyiség raktárában, továbbá - a vendéglátóipari-üzlet és a kereskedelmi szálláshely kivételével - az üzlethelyiség eladóterében az alkoholterméket kizárólag bontatlan, - a Jöt. 73. § (16) bekezdésben foglalt tárolás kivételével - zárjeggyel ellátott palackban, a bort bontatlan palackban, továbbá bontatlan, hivatalos zárral ellátott kannában, hordóban is lehet tárolni, értékesíteni.

A vendéglátó-ipari üzlet és a kereskedelmi szálláshely üzlethelyisége eladóterének kiszolgálásra szolgáló részében az 2 liter alatti kiszerelésű alkoholtermékből és borból választékként legfeljebb öt-öt, az 2 literes vagy annál nagyobb kiszerelésű alkoholtermékből és borból választékként legfeljebb egy-egy bontott palackot, kannát, hordót lehet tartani.

Továbbá az alkalmi rendezvényen végzett értékesítés során megmaradt 2 liter alatti kiszerelésű alkoholtermékből és borból választékként legfeljebb öt-öt, a 2 literes vagy annál nagyobb kiszerelésből pedig választékként legfeljebb egy-egy bontott palackot, kannát, hordót lehet tartani az üzlethelyiség elkülönített részében. A nem jövedéki engedélyes kereskedőnek a Vhr. 31/B. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmú nyilvántartást kell vezetnie az alkalmi rendezvényen értékesítés során visszamaradt, az üzlethelyiség elkülönített

részében tartott bontott alkoholtermékről és borról. A nyilvántartásnak tartalmaznia kell az alkalmi rendezvény időpontját, helyét; a bontott termék(ek) beazonosítható módon megadott adatait (márka, kiserelés, darabszám); a bontott termék felhasználásának időpontját. A nyilvántartást a kiskereskedő köteles naprakészen vezetni és naptári hónaponként lezárni.

A kannás, hordós kiserelésű bor kimérése az eladótér kiszolgálásra szolgáló részében az e célra kialakított (használt) kimérő edényből (eszközből) vagy közvetlenül a kannából, 25 litert meghaladó edényzetből történő kimérése esetén italadagoló szerkezeten keresztül vagy a vámhatóság által engedélyezett átfolyásmérővel ellátott szerkezet útján történhet. A vámhatósági engedély iránti kérelemhez eredetiben csatolni kell az edényzet és az átfolyásmérő hitelesítési bizonylatát, valamint az átfolyásmérő típusának leírását.

További speciális előírás, hogy a vendéglátást folytató, nem jövedéki engedélyes kereskedő elvitelre bort csak palackban vagy hivatalos zárral ellátott kannában forgalmazhat.

Mi tekinthető a vendéglátó-ipari üzlet eladótérének kiszolgálásra szolgáló részének (pultnak)?

A Jöt. 110. § (7) bekezdésének második fordulata szabályozza, hogy a vendéglátó-ipari üzlet és a kereskedelmi szálláshely üzlethelyisége eladótérének kiszolgálásra szolgáló részében alkoholtermékből, és borból milyen kiserelésben, mekkora mennyiséget lehet bontott állapotban tartani (2 liter alatti termékből választékonként 5-5, 2 liter fölött választékonként 1-1).

A vendéglátó-ipari üzletekben helyben történő fogyasztás céljából az italok kiszolgálása jellemzően az eladótérben található kiszolgáló pulton keresztül történik. Az üzlet nagyságától és forgalmától függően az egy kiszolgáló pulton létesített kiszolgáló helyek száma egynél több is lehet. A kiszolgálás szükségszerűen pénztárgép használatával egyidejűleg történik. Figyelemmel erre a vendéglátó-ipari üzletekben a kiszolgáló pultnak az egy pénztárgép használatához kapcsolódó részét kell a Jöt.-ben nevesített, az eladótér kiszolgálásra szolgáló részének tekinteni. Ennek megfelelően az egy időben, egy üzlethelyiségben az ott a kiszolgáláskor használt pénztárgépek számához igazodóan kell meghatározni a bontva tárolható alkoholtermékek és bor mennyiségét.

Mekkora mennyiségű bontott alkoholtermék és bor tárolható a vendéglátó-ipari üzlet konyhájában?

A vendéglátó-ipari üzlet konyhájában és más élelmiszerkészítésre szolgáló helyiségében sem kizárt, hogy csekély mennyiségű, az üzlet készletéhez tartozó, bontott vagy bontatlan ital legyen. Az ilyen helyiségekben található ital adózott voltát és rendeltetését minden esetben hitelt érdemlően tudni kell igazolni (pl. főzés, süteménykészítés).

A főzéshez vagy sütéshez a vendéglátóegységben felhasznált alkohol, és/vagy bor bontott üvegének a konyhában, jövedéki ellenőrzés során történő megtalálása esetén az eljárók a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 50. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően kötelesek a tényállás teljes körű tisztázására, ennek megfelelően vizsgálják:

- a) a termék adózott voltának igazoltságát (számla, zárjegy megléte),
- b) a jövedéki termék fajtáját,

c) azt, hogy a jövedéki termék a nem jövedéki engedélyes kereskedő itallapján megtalálható,
d) az előtalálás körülményeit, pl. a főzési alapanyagok között volt a jövedéki termék,
e) minden egyéb körülményt (pl.: aktuális étlap, anyagkiadási kimutatás, recept. stb.), amely alkalmas lehet annak megállapítására, hogy az adott jövedéki termék milyen célt szolgált a konyhában.

Ha a tényállás tisztázását követően megállapítható, hogy az adott jövedéki termék konyhai (sütés-főzés) célt szolgál, a jövedéki eljárást megszüntetik, szankció megállapítására nem kerül sor. Abban az esetben, ha a konyhai felhasználási cél nem bizonyítható, az eljáró vámszerv az általános szabályoknak megfelelően folytatja le a jövedéki eljárást és állapítja meg a mulasztási bírságot.

A konyhában a felbontott italok a termék elkészítésének idejére tárolhatók. A termékek elkészültét követően megmaradt mennyiség a kiszolgáló részben helyezhető el, amennyiben az ott tárolható mennyiséget nem haladják meg.

Milyen feltételei vannak a termelői borkimérés keretében történő értékesítésnek?

A jövedéki szabályozás megengedi, az egyszerűsített adóraktárban vagy az egyszerűsített adóraktár-engedélyes tulajdonában, használatában lévő üzlethelyiségben a saját termelésű szőlőbornak nem vendéglátás keretében, borkóstolás céljából történő helyben fogyasztását, továbbá – legfeljebb 10 literes kannás kiszerezésben – elvitelre történő értékesítését.

Hogyan végezhető a dohánygyártmányok értékesítése?

Dohánygyártmány csak dohánytermék-kiskereskedelmi engedély birtokában, kizárólag dohányboltban, illetve ha a dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenységet az állam maga gyakorolja, vagy az olyan településen, ahol az állandó lakosok száma a kétezer főt nem haladja meg üzlethelyiség erre a célra elkülönített helyén, az adójegyen feltüntetett áron értékesíthető. A cigarettát darabonként tilos értékesíteni. A szivar csak akkor értékesíthető darabonként, ha a szivaron az adójegy szivargyűrűként kerül felhelyezésre.

Mozgóboltban dohánygyártmányt csak a Dohánytörvényben meghatározott részvénytársaság, vagy e részvénytársaság által külön feljogosított nem jövedéki engedélyes kereskedő útján lehet értékesíteni.

Továbbá a dohánytermékek nemzetközi közforgalmú repülőtéren a repülésre nyilvántartásba vett induló utasok tartózkodására szolgáló helyen kialakított, kizárólag nem helyben fogyasztásra történő értékesítést végző üzlet és az üzlet áruellátását biztosító raktár együttes területén, valamint a büntetés-végrehajtási intézetek területén történő kiskereskedelmére a Kertv. kereskedelmi tevékenység folytatására vonatkozó általános feltételei vonatkoznak, miszerint aki Magyarország területén kereskedelmi tevékenységet kíván folytatni, annak elegendő erre irányuló szándékát csupán a kereskedelmi hatóságnak, vagyis az illetékes önkormányzat jegyzőjének bejelenteni. A kereskedelmi hatóság a kereskedelmi tevékenység folytatására jogosító igazolást fog a bejelentést követően kiállítani, egyben tájékoztatja erről az illetékes vámhatóságot is.

Kell-e külön nyilvántartást vezetnie a nem jövedéki engedélyes kereskedőnek?

A jövedéki szabályozás a külön nyilvántartás vezetését a nem jövedéki engedélyes kereskedelmi tevékenység esetén általános érvénnyel nem, csak az üzemanyagöltő állomásokra és a kiskereskedelmi tároló telepekre írja elő. A nyilvántartásba naponta fel kell jegyezni a beszerzett és az értékesített ásványolaj-termékek mennyiségét, valamint a napi zárókészletet. A beszerzett mennyiséget szállítónként és azon belül annak a telephelynek a feltüntetésével kell kimutatni, ahonnan a szállítás történt.

Az értékesített mennyiséget a kimérő szerkezet elektronikus számlálója szerint, a műszakjelentés alapján, az elektronikus számláló induló és záró állásának feltüntetésével kell megállapítani.

A nyilvántartást az országos üzemanyagöltő hálózattal rendelkező vállalkozások esetében a vámhatóság által hitelesíttetni kell, és azt az üzemanyagöltő állomáson, illetve a kiskereskedelmi tárolótelepen kell vezetni. A nyilvántartás vezetésére a vámhatóság által előzetesen jóváhagyott számítógépes nyilvántartás is alkalmazható. Az országos üzemanyagöltő állomással rendelkező vállalkozások esetében az ugyanazon számítógépes programon alapuló, a vámhatóság által jóváhagyott nyilvántartást nem kell üzemanyagöltő állomásonként külön-külön engedélyeztetni.

Továbbá a vendéglátó-ipari üzletnek és a kereskedelmi szálláshelynek az alkalmi rendezvényen végzett értékesítés során visszamaradt, az üzlethelyiség elkülönített részében tartott bontott alkoholtermékről és borról a Vhr. 31/B. §-ában meghatározott tartalmú nyilvántartást kell vezetnie.

Hogyan végezhető az üzemanyagok üzemanyagöltő állomáson történő értékesítése?

Üzemanyagöltő állomás tárolótartályából kizárólag a hatályos magyar szabványnak megfelelő ólmozatlan motorbenzin, gázolaj, cseppfolyósított gáz (LPG), tüzelőolaj, a hatályos magyar szabványnak megfelelő biodízel és E85 értékesíthető, és csak kútoszlopon keresztül. A kétütemű motorok hajtóanyagaként használt keverék üzemanyag szabványosnak tekintendő, amennyiben a keveréket alkotó komponensek közül a motorbenzin kielégíti a rá vonatkozó hatályos magyar szabvány előírásait. A légi járművek kiszolgálását végző üzemanyagöltő állomásokon kizárólag a hatályos magyar szabványnak megfelelő üzemanyag petróleum (kerozin) és repülőbenzin is forgalmazható, a kútoszlopon keresztül történő értékesítés követelménye természetesen ez esetben is fennáll.

Új üzemanyag töltőállomás a tartályok és a kútoszlop hitelesítéséhez a Kertv. szerint a kereskedelmi tevékenység folytatásáról tett bejelentés nyilvántartásba vételét megelőzően, a vámhatóság előzetes tájékoztatása és felügyelete mellett vásárolhat üzemanyagot adóraktárból, illetve jövedéki engedélyes kereskedőtől.

Az üzemanyagöltő állomásnak a pénztárgép forgalmazója által kiállított igazolással kell rendelkeznie arról, hogy az általa használt pénztárgép a pénztárgépek műszaki követelményeiről, a nyugtakibocsátásra szolgáló pénztárgépek forgalmazásáról, használatáról és szervizeléséről, valamint a pénztárgéppel rögzített adatok adóhatóság felé történő szolgáltatásáról szóló miniszteri rendeletben meghatározott, ilyen célra kialakított és a Magyar Kereskedelmi és Engedélyezési Hivatal által engedélyezett, a kútoszlopok és a pénztárgépek közötti kétirányú kommunikációt biztosító pénztárgéprendszer (üzemanyagkútkelző pénztárgép).

Mit kell tenni az üzemanyagok véletlenszerű összekeveredése esetén?

A jövedéki szabályozás szerint az üzemanyagtöltő állomás tartályában kétféle üzemanyag véletlen keveredésével keletkezett ásványolajtermék, vagy a nem jövedéki engedélyes kereskedő saját hatáskörében kezdeményezett minőségvizsgálat keretében, akkreditált laboratórium által megállapított szabványon kívüli ásványolaj megsemmisítés céljából adóraktárba szállítható (értékesíthető).

Az adózott üzemanyagoknak a fuvarozás során vagy az üzemanyagtöltő állomáson a lefejtéskor bekövetkezett keveredése esetén a keveredett termék az MSZ EN ISO/IEC 17025. számú szabvány szerint, független akkreditált laboratórium szakvéleménye alapján nyilvántartásba vehető és forgalmazható, a keveredés észlelésekor megállapított mennyiség tekintetében.

Van-e lehetőség jövedéki termék értékesítésére alkalmi rendezvényen, üzlethelyiségen kívül?

A nem jövedéki engedélyes kereskedő alkoholterméket, bort, sört, pezsgőt, köztes alkoholterméket alkalmi rendezvényen, közterületi értékesítés, valamint vásáron vagy piacon nem üzletben folytatott kereskedelmi tevékenység keretében is értékesíthet. Az értékesítés megkezdéséhez előzetes bejelentést kell tennie az értékesítés helye szerint illetékes vámhatósághoz legkésőbb az értékesítés megkezdése előtt három munkanappal. A bejelentésnek tartalmaznia kell az értékesítés helyét és időpontját, rendszeres időközönként ismétlődő értékesítés esetén az értékesítési napokat és az egyes napokon az értékesítés kezdő és befejező időpontját, valamint a jövedéki termék raktározására használt épület, épületrész címét (helyrajzi számát). Természetesen az értékesítés csakis abban az esetben valósulhat meg, ha ahhoz az egyéb jogszabályokban meghatározott engedélyekkel is rendelkezik.

Mi a teendő, ha a forgalmazott alkoholtermék zárjegye megsérül, vagy a palackról leválik?

Amennyiben a jövedéki engedélyes, vagy a nem jövedéki engedélyes kereskedő saját készletének ellenőrzése során olyan alkoholterméket talál, amelyen a zárjegy megsérült, vagy amelyről a zárjegy levált, akkor arról 2 példányban leltárívet kell felvenni és azt a követő napon a vámhatóságnak meg kell küldeni. Ebben az esetben az érintett alkoholterméket a forgalomból ki kell vonni, és az egyéb jövedéki termékektől elkülönítve kell tárolni.

A sérült, vagy, levált zárjegyű alkoholtermék csak akkor forgalmazható a továbbiakban, ha a gazdálkodó új – a levált, vagy sérült zárjegyet pótló – zárjegyet igényel. Az új zárjegy a vámhatóság részére megküldött leltárív benyújtásával igényelhető, amelyet – a benyújtástól számított 30 napon belül – akkor bocsájt a vámhatóság a gazdálkodó rendelkezésére, ha az érintett termékek adózott volta hitelt érdemlően igazolt.

A leltárívnek tartalmaznia kell:

- az alkoholtermék kereskedelmi megnevezését, kiszerezését, alkoholtartalmát és darabszámát;
- az igényelt zárjegy mennyiségét és típusát;
- a leltárba vett alkoholtermékek adózott voltát igazoló okmány típusát, számát;
- a gazdálkodó adószámát, jövedéki vagy működési engedélyének számát, vagy kereskedelmi tevékenység bejelentéséről szóló igazolásának számát és telephelyének címét;
- a gazdálkodó elérhetőségeit.

Kiemelendő, hogy az új zárjegy felhelyezéséig az alkoholtermék csak az üzlethelyiség raktárában, vagy más, kiszolgálásra nem szolgáló részében tárolható. A vámhatósághoz tett bejelentés egy másolati példányával igazolható, hogy a kereskedő jogkövető módon járt el.

Milyen jogkövetkezmények fordulhatnak elő a jövedéki szabályok be nem tartása esetében?

A vámhatóság hatósági feladatainak ellátása során a Jöt alapján felderített törvénysértések esetén nem jövedéki engedélyes kereskedővel szemben jogkövetkezményként mulasztási bírságot, jövedéki bírságot állapíthat meg, intézkedésként lefoglalást, elkobzást és üzletlezárást alkalmazhat. A jogkövetkezmények (bírságok) együttesen is alkalmazhatóak. A jövedéki eljárások során alkalmazott bírságok és intézkedések célja kettős: egyrészt anyagi hátránnyal sújtja az elkövetőt, másrészt megelőző, visszatartó hatás elérése a hasonló jogsértések jövőbeni elkerülése érdekében. E kettős cél elérése érdekében az alkalmazott bírság mértéke minden esetben az elkövetett cselekmény súlyához igazodik.

A Jöt. rendelkezései alapján a bírság fizetésére kötelezettek természetes személyek, illetve gazdálkodó szervezetek lehetnek. A Jöt. rendelkezései szerint az egyéni vállalkozó, amennyiben a Jöt. hatálya alá tartozó termékkel gazdasági tevékenységet folytat, gazdálkodó szervezetnek minősül.

1. Mulasztási bírság

A vámhatóság mulasztási bírságot szab ki, ha a természetes személy, vagy a gazdálkodó szervezet a Jöt.-ben, az Art.-ben, vagy a Jöt. végrehajtási rendeleteiben meghatározott kötelezettségeinek teljesítését oly módon mulasztja el, hogy annak eredményeként nem keletkezik adóhiány.

A mulasztási bírság alapjának megállapítása elsősorban az elmulasztott kötelezettséghez, különösen pedig annak súlyához, gyakoriságához és körülményeihez köthető.

A Jöt. a mulasztási bírság összegének kötelező minimumát – szemben a jövedéki bírsággal – nem határozza meg, a vámhatóság mérlegelési jogkörébe tartozik a mulasztási bírság összegének a jogszabályi keretek között történő meghatározása. Természetesen a döntés meghozatala során figyelemmel kell lenni a kötelezettségszegés súlyára, illetőleg annak ismétlődő jellegére, továbbá arra is, hogy a mulasztási bírság mértéke alkalmas legyen arra, hogy a jogsértő személyt a későbbiekben visszatartsa a hasonló jogellenes magatartás(ok) tanúsításától.

A mulasztási bírság mértékének megállapítása során a méltányos eljárás mellett a fokozatosság elvének is érvényesülnie kell.

Abban az esetben, ha az adózó kötelezettségszegése valamely határidő, vagy határnap elmulasztásában áll, mulasztási bírság kivetésének nincs helye, ha az adózó a késedelmét igazolja, és ezzel egyidejűleg – amennyiben ennek feltételei fennállnak – az elmulasztott kötelezettségét pótolja, illetőleg a vámhatóság helyt ad az igazolási kérelemben foglaltaknak. Az igazolási kérelem elutasítása esetén – a kötelezettség előbbieket szerinti utólagos pótlásától

függetlenül – a mulasztási bírság kiszabható, ugyanakkor a kötelezettségszegés súlya és a jogkövető magatartás önkéntes pótlása a mulasztási bírság összegét az adózóra nézve kedvezően befolyásolhatja.

2. Jövedéki bírság

Jövedéki bírság kiszabására abban az esetben kerülhet sor, ha természetes személy, vagy gazdálkodó szervezet a jövedéki terméket az adózás alól elvonta, vagy a jogszabályban tételesen felsorolt tiltott tevékenységet gyakorolta, vagy engedély nélküli kereskedelmi tevékenységet folytatott.

Adózás alól elvontnak minősül az a jövedéki termék, mely után annak birtokosa, szállítója, értékesítője, felhasználója a jövedéki adót nem fizette meg, vagy az adó megfizetésének tényét hitelt érdemlően igazolni nem tudja. A jövedéki termék adózott voltának igazolása minden esetben az ellenőrzött személy kötelezettsége!

A Jöt. szerinti tiltott tevékenységek:

- a) zárjegy és hivatalos zár hamisítása, a hamis, a hamisított vagy a jogtalanul megszerzett zárjegy, hivatalos zár birtokolása, továbbadása, értékesítése, átvétele, felhasználása,
- b) adójegy hamisítása, a hamis, a hamisított vagy a jogtalanul megszerzett adójegy birtokolása, továbbadása, értékesítése, átvétele, felhasználása,
- c) cukorcefre, illetve a cukorcefriből alkoholtermék vagy a 2204, 2205, 2206 vámtarifaszám alá tartozó termék jogosulatlan előállítás, értékesítése, megvásárlása, birtoklása,
- d) bor külön jogszabályban meghatározott eljárástól eltérő előállítása vagy kezelése, illetve az így előállított vagy kezelt bor értékesítése, birtoklása,
- e) a borászati melléktermék - a szőlőtörköly kivételével - jogosulatlan értékesítése, megvásárlása, birtoklása,
- f) szőlőtörköly jogosulatlan értékesítése, megvásárlása, birtoklása
- g) alkoholtermék előállítására alkalmas desztillálóberendezés jogosulatlan előállítása, értékesítése vagy birtokolása,
- h) szárított, vagy fermentált dohány jogosulatlan átadása, átvétele, értékesítése, megvétele,
- i) szárított, vagy fermentált dohánynak a vámhatóság által nyilvántartásba nem vett regisztrációra kötelezett általi tárolása, behozatala, értékesítése,
- j) szárított, vagy fermentált dohány jogosulatlan birtoklása
- k) ásványolaj előállítására alkalmas desztillálóberendezés, sör előállítására alkalmas főzőüst és forralóüst, dohánygyártmány előállítására alkalmas gép vagy egyéb eszköz - ide nem értve a dohánylevél-töltőt - jogosulatlan előállítása, birtokolása, értékesítése, vagy importálása,
- l) cigarettapapír-lap, cigarettapapír-hüvely, illetve dohánylevél-töltő jogosulatlan forgalmazása, értékesítése.

A jövedéki bírság alanya főszabályként a jogsértést elkövető természetes személy, vagy gazdálkodó szervezet. A jövedéki bírság mértékének megállapítása szempontjából döntő jelentőséggel bír az egyéni vállalkozó esetében, hogy jövedéki termékkel folytat-e gazdasági tevékenységet.

Sajátos szabály érvényesül ugyanakkor az alkalmazott által munkakörében elkövetett jövedéki törvénysértések esetén, ugyanis ebben az esetben a jövedéki bírság megfizetésére a munkáltató köteles. Annak eldöntéséhez, hogy a jövedéki törvénysértés elkövetője alkalmazotti minőségében követte el a törvénysértést, a vámhatóság különösen azt vizsgálja, hogy meg volt-e a munkaviszonyra jellemző alárendeltség, függőség, személyi kötöttség,

rendszeres és folyamatos tevékenység, munkabér folyósítása. Az előbbieket mellett ugyanakkor azt is tisztázni kell, hogy az érintett alkalmazott a munkakörében követte el a jövedéki törvénysértést (pl.: pult alatt / raktárhelyiségben előtalált adózás alól elvont termék), vagy sem (pl.: az öltözőszekrényben elhelyezett személyes holmik között előtalált adózás alól elvont termék).

A jövedéki bírság megállapítása az adózás alól elvont termékek esetében a jövedéki termék mennyisége és a bírság kiszabásakor hatályos adómértéke alapján számított adó figyelembevételével történik. A jogszabály a kiszabható bírság összegének csak a minimumát határozza meg, de különbséget tesz a természetes személy és a jövedéki termékkel gazdasági tevékenységet folytató gazdálkodó, valamint a felhasználói engedélyes által elkövetett jogsértésekkel kapcsolatos bírságminimumok között. A tiltott tevékenység gyakorlásával kapcsolatos jövedéki eljárások esetében a jövedéki bírság összegének a megállapítása a jogszabályi bírságminimum figyelembevételével történik.

Gyorsított eljárás

Azoknak a jogsértéseknek az esetében, amikor az adózás alól elvont jövedéki termék után számított adó összege a 20 000 forintot nem haladja meg lehetőséget biztosít a jogszabály a gyorsított eljárás lefolytatására. A gyorsított eljárás konjunktív feltételei az alábbiak:

- a) a törvénysértés tényét elismeri,
- b) a jogkövetkezményekről szóló tájékoztatást tudomásul veszi,
- c) jogorvoslati jogáról lemond és
- d) a kiszabott jövedéki bírságot megfizeti.

Méltányosság

A jogszabályi rendelkezés lehetőséget biztosít az eljárás során fennálló méltányolható körülmények ügyfél kérelmére, vagy hivatalból történő értékelésére. Az eljárás során alkalmazott méltányosság megteremti az eljárások során feltárt jogsértések és az alkalmazott szankciók közötti arányosságot, így a vámhatóság eljárásai során nem sérülnek az ügyfelek jogbiztonsághoz és tisztességes eljáráshoz való jogai. A Jöt. meghatározza, hogy mely esetekben lehetséges hivatalból, vagy az ügyfél kérelme alapján a méltányosság gyakorlása, illetve azokat az eseteket is, mikor a méltányosság alkalmazása nem lehetséges.

Egyetemlegesség

Abban az esetben, ha az adózás alól elvont jövedéki termék tekintetében – az objektív felelősség elvére tekintettel – több személy együttes (közös) birtoklása és/vagy szállítása kerül megállapításra a jövedéki bírság megfizetésére valamennyi személy egyetemlegesen kötelezhető. Az egyetemlegesen felelősségre vonható személyek a jövedéki bírság tekintetében társkötelezettek.

3. Intézkedések

Az üzletbezárás olyan ideiglenes jellegű szankció, amellyel a hatóság a kereskedelmi tevékenységet folytató személynek közvetve teremt hátrányt azzal, hogy üzletét fizikailag lezárja és a használatát ideiglenesen korlátozza. Az üzletbezárás ideje alatt az üzlet sem kereskedelmi, sem egyéb célokra (pl.: felújítás, árukészlet feltöltés, takarítás stb.) nem használható. A vámhatóság az üzlet bezárását megelőzően kellő időt biztosít a romlandó áruk elszállítására. Az üzletbezárás időpontjáról a vámhatóság ezért nem a határozatban rendelkezik, hanem külön tájékoztató levélben hozza a kereskedelmi tevékenységet folytató személy tudomására.

Az üzletbezárás időtartama első jogsértés esetén 12, ismételt előfordulás esetén 30, majd minden további jogsértés alkalmával 60 nyitvatartási nap.

Az ismétlődésre vonatkozó szabályok nem alkalmazhatóak, ha két egymást követő ugyanolyan jogsértés elkövetése - ha annak pontos időpontja nem állapítható meg, feltárása - között 2 év eltelt.

A vámhatóság intézkedésként az üzletbezárást alkalmazhat, amennyiben:

- a) a nem jövedéki engedélyes kereskedő olyan jövedéki terméket szerez be, értékesít vagy tart készleten, amelynek eredetét, adózott voltát nem tudja igazolni;
- b) a nem jövedéki engedélyes kereskedő alkoholdermék tekintetében a bontatlan állapotra, a zárjegy kötelezettségre, bor/szőlőbor tekintetében a bontatlan állapotra, a szőlőbor esetében a hivatalos zár kötelezettségre, azok raktárban, üzlethelyiségben történő tárolására, értékesítésére vonatkozó szabályokat megsérti;
- c) a nem jövedéki engedélyes kereskedő dohánygyártmányt az adójegyen feltüntetett ártól eltérő áron értékesít;
- d) a nem jövedéki engedélyes kereskedő egyéb ellenőrzött ásványolajat 5 liternél/5 kilogrammnál nagyobb kiszereelésben forgalmaz, és/vagy megfigyelt terméket forgalmaz;
- e) a vendéglátást folytató nem jövedéki engedélyes kereskedő elvitelre bort nem palackban, vagy hivatalos zárral ellátott kannában értékesít;
- f) a nem jövedéki engedélyes kereskedő a cigaretta darabonkénti értékesítésének tilalmára vonatkozó szabályt megszegi, illetve szivart darabonként, adójegy nélkül értékesít;

A Jöt. alapján nem minden esetben kötelező az üzlethelyiség, telephely bezárása, hanem a vámhatóság mérlegelési jogkörében eljárva az eset összes körülményét figyelembe véve döntheti el, hogy alkalmazza-e, vagy eltekint az üzlet bezárástól. A vámhatóság a tényállás tisztázása során vizsgálja az eset összes körülményét, így különösen az adózás alól elvont termék mennyiségét, az adóhiány nagyságát, keletkezésének körülményeit, a jövedéki termék beszerzésének körülményeit, a jövedéki termék származását igazoló okmányokat, a jogsértő személy jogellenes magatartásának súlyát, továbbá hogy a jogsértő személy az adott helyzetben a tőle elvárható körültekintéssel járt-e el a jövedéki termék vagy jövedéki termékek beszerzése során.

Amennyiben a jogsértést első ízben és nem kereskedelmi mennyiségű termékre, illetve üzemanyagok esetében 500 litert el nem érő mennyiségre követték el, abban az esetben az üzletbezárásra nem kerülhet sor. Ugyanakkor továbbra is üzletbezárást von maga után a benzinkutakon elkövetett, az üzemanyagok szabványosságát, valamint a kútoszlopon keresztül történő értékesítés kötelezettségét érintő jogsértés, illetve ha az üzemanyagtöltő állomás nem alkalmazza a jogszabályban előírt pénztárgépet. Az üzemanyagtöltő állomás üzemeltetője abban az esetben mentesülhet az üzletbezárás alól, ha megállapítható, hogy az adott helyzetben a tőle elvárható körültekintéssel járt el a jövedéki termék beszerzése során.

A szankció csak és kizárólag a jogsértést elkövető személyre vonatkozhat, más személyt nem érhet hátrány.

4. Lefoglalás, elkobzás

A lefoglalás a tulajdonhoz fűződő jogok (birtoklás, rendelkezési jog, használat, hasznok szedésének joga) ideiglenes megvonását jelenti a lefoglalt dolgok tekintetében.

A Jöt. értelmében a vámhatóság a jövedéki ügyben folytatott eljárása során lefoglalást rendelhet el a tényállás tisztázása és a Jöt. szerinti elkobzás érvényesítése érdekében. Az élő állat kivételével lefoglalható bármely olyan dolog, amelyre az eljárásban, mint tárgyi bizonyítási eszközre szükség van.

A lefoglalás elrendelése végzéssel történik. A végzés indokolása részletesen tartalmazza a lefoglalásra okot adó körülményeket, valamint a lefoglalás indokait. A lefoglalást elrendelő végzéssel szemben az ügyfél – kizárólag jogszabálysértésre történő hivatkozással – kifogással élhet. A kifogást a végzés közlésétől számított nyolc napon belül kell előterjeszteni a lefoglalást végző vámhatóságnál. A kifogást a vámhatóság másodfokú szerve a benyújtástól számított tizenöt napon belül bírálja el. A kifogás előterjesztése halasztó hatállyal nem bír. A gyorsított eljárásban foganatosított lefoglalás ellen kifogásnak nincs helye.

A Jöt. szerint lefoglalás tárgyát képezi a termékek, zárjegy felhasználására, tárolására és szállítására használt eszköz is, amely azonban mellőzhető az alábbi feltételek együttes megléte esetén:

- a) a termékek mennyisége nem haladja meg a Jöt. 110. § (5) bekezdésében meghatározott kereskedelmi mennyiséget, illetve a zárjegy mennyisége a 100 darabot,
- b) jövedéki törvénysértést célzó átalakítást az eszközön nem végeztek,
- c) a jövedéki jogsértésért felelős személy a jogsértést első ízben követte el.

Mellőzhető a lefoglalás abban az esetben is, ha az adózás alól elvont termék mennyisége a Jöt. 110. § (5) bekezdésében meghatározott kereskedelmi mennyiséget meghaladja, de a jövedéki bírság kiszabására, beszedésére és az adózás alól elvont termék elkobzására a helyszínen, a felderítéssel egyidejűleg kerül sor.

A lefoglalást a vámhatóság végzéssel szünteti meg. A lefoglalt dolgot a lefoglalás megszüntetésekor annak kell kiadni, aki az adott dolog tulajdonosa volt, és ezt kétséget kizáró módon igazolni tudja. Ilyen személy hiányában pedig annak a személynek, akitől azt a vámhatóság lefoglalta, feltéve, hogy a jogszerű birtoklás tényét igazolni tudja. A kiadás feltétele – kivéve a büntetőeljárást lefolytató hatóságnak történő kiadást –, hogy a lefoglalás megszüntetéséről rendelkező végzés közlésének napját követő nap és a kiadni rendelt termék, dolog és eszköz kiadásának napja közötti időtartamra eső tárolási költséget a vámhatóság részére igazoltan megtérítsék. Sajátos szabály érvényesül abban az esetben, ha a lefoglalás megszüntetésére a jövedéki jogsértéssel összefüggésben indult büntetőeljárás miatt kerül sor. Ezen esetben ugyanis a lefoglalt dolgot a büntetőeljárást lefolytató hatóságnak kell kiadni. A vámhatóságnak tehát a lefoglalás megszüntetésekor, a kiadás tárgyában hozandó döntését megelőzően a tulajdonjogi, birtokosi helyzetet feltétlenül tisztáznia kell.

Amennyiben az eljárás során megállapítást nyer, hogy a felhasználásra, tárolásra és szállításra használt eszköz jogos tulajdonosa ismeretlen helyen tartózkodik, vagy az említett eszköz

részére történő kiadása bármely más okból akadályba ütközik, a tárolási költségek csökkentése érdekében haladéktalanul intézkedni kell a szállítóeszköz értékesítése iránt. Ebben az esetben az eszköz helyébe az értékesítésből befolyt összeg lép, amelyből az utóbb jelentkező tulajdonost – figyelemmel a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 5:35. §-ában foglaltakra, mely szerint a tulajdonjogi igények nem évülnek el – kártalanítani kell.

Az elkobzás a dolog tulajdonosát véglegesen megfosztja a dolog feletti rendelkezési jogtól, ekkor a dolog tulajdonjoga az államra száll. Az elkobzásról a vámhatóság a jövedéki törvénysértés tárgyában hozott érdemi határozatban dönt.

A vámhatóság elkobozza:

- a) A lefoglalt termékeket, zárjegyet, adójegyet, párlat adójegyet, hivatalos zárat, szárított dohányt, illetve fermentált dohányt, ha a jövedéki ügyben jogerősen jövedéki bírság kerül kiszabásra, vagy ha a jövedéki bírság kiszabását a vámhatóság mellőzte.
- b) Az adó- vagy az általánosforgalmiadó-mérték változását követően nem a hatályos adó- és általánosforgalmiadó-mértéknek megfelelő adójeggyel szabadforgalomba bocsátott, importált, más tagállamból behozott, értékesített, birtokolt dohánygyártmányt, ha a kötelezettség megsértése miatt mulasztási bírság kerül kiszabásra.
- c) A jogosulatlanul előállított desztillálóberendezést, - a magánfőzésre vonatkozó rendelkezéseknek megfelelő desztillálóberendezés kivételével - a jogosulatlanul birtokolt, vagy az arra jogosulatlan személy által használt desztillálóberendezést, sör előállítására alkalmas főzőüstöt és komlóforraló üstöt, valamint a dohánygyártmány előállítására alkalmas gépet és egyéb eszközt - a dohánylevél-töltőt ide nem értve -, ha a jövedéki ügyben jogerősen jövedéki bírság kerül kiszabásra, vagy ha a jövedéki bírság kiszabását a vámhatóság mellőzte.
- d) A termékek, az adójegy, a zárjegy előállítására használt eszközt, ha a jövedéki ügyben jogerősen jövedéki bírság kerül kiszabásra, vagy ha a jövedéki bírság kiszabását a vámhatóság mellőzte.
- e) A magánfőzésre használt desztillálóberendezést, amennyiben a magánfőző a desztillálóberendezést a párlattól eltérő alkoholtermék előállítására használja, vagy a magánfőző a párlatot a Jöt. 67/A. § (7) bekezdésének előírásait megsértve értékesíti, ha a jövedéki ügyben jogerősen jövedéki bírság kerül kiszabásra, vagy ha a jövedéki bírság kiszabását a vámhatóság mellőzte.
- f) A felhasználásra, tárolásra és szállításra használt eszközt, ha azon a jövedéki törvénysértés elkövetését célzó átalakítást végeztek.
- g) A felhasználásra, tárolásra és szállításra használt, a jogsértés elkövetőjének tulajdonát képező eszközt el kell kobozni, ha a jogerősen kiszabott adót, jövedéki bírságot, illetve egyéb költséget az előírt határidőig nem fizették meg, és arra részletfizetést vagy fizetési halasztást nem engedélyeztek.

Az elkobzott termékeket, zárjegyeket és eszközöket a vámhatóság a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően megsemmisíti, illetve intézkedik az állam javára történő értékesítésükről.

Az alkalmazott által munkakörében elkövetett jövedéki törvénysértés esetén a jövedéki bírságnál leírt szabályok a mérvadóak.

FOGALMAK

ADÓRAKTÁR: az a fizikailag (pl. fallal, kerítéssel, mérési ponttal) elkülönített, – a terméktávvezeték adóraktár és a kikötői adóraktár kivételével – helyrajzi számmal beazonosított, egy technológiai egységet képező üzem, raktár, továbbá tranzitterületen kialakított üzlethelyiség a hozzá tartozó raktárral, ahol az e törvényben meghatározott engedély birtokában jövedéki termék előállítására folyik, illetve ahol olyan jövedéki termék tárolását, raktározását végzik, amely után az adót még nem fizették meg.

ADÓRAKTÁR ENGEDÉLYESE: Az a személy, aki (amely) az adóraktárban – az e törvényben meghatározott engedély birtokában – jövedéki termék előállítására, illetve olyan jövedéki termék tárolására, raktározására jogosult, amely után az adót még nem fizették meg.

ALKALMI (ÜNNEPI) VÁSÁR: ünnepekhez, rendezvényekhez, eseményekhez kapcsolódó alkalmoszerű - legfeljebb 20 napig, indokolt esetben 30 napig tartható – vásár.

BEJEGYZETT KERESKEDŐ: az a személy, aki a rendeltetési hely szerinti tagállam illetékes hatósága (belföldön a vámhatóság) által kiadott engedély alapján, gazdasági tevékenysége keretében jogosult más tagállamból a közösségi adófelfüggesztési eljárásban szállított jövedéki termék rendszeres fogadására.

BIODÍZEL: növényi vagy állati olajból átészterezéssel előállított, a 3824 90 99 vámtarifaszám alá tartozó termék.

CSOMAGKÜLDŐ KERESKEDÉS: az a kereskedelmi tevékenység, amelynek során a kereskedő a termék jellemzőit és árát feltüntetve, ezáltal a vásárló számára az áru megvételére vonatkozó üzleti döntés meghozatalát lehetővé tevő kereskedelmi kommunikációt bocsátja a vásárló rendelkezésére, és az ilyen kereskedelmi kommunikáció alapján megrendelt terméket szállítja (szállíttatja) a megjelölt címre.

DOHÁNYLEVÉL-TÖLTŐ: az a kizárólag emberi erővel - így különösen nem elemmel, akkumulátorral, vagy elektromos áramforrásról - működtethető eszköz, amelyik egyszerre egy vagy több, de legfeljebb óránként 200 darab kézi töltésű cigaretta elkészítésére szolgál.

E85: üzemanyagcélra előállított, legalább 70%, legfeljebb 85% olyan bioetanolt tartalmazó termék, amelyet kizárólag Közösségben termelt, mezőgazdasági eredetű alapanyagból gyártottak, és amely a biomassza, a köztes termékek és a bioüzemanyag fenntartható előállítására vonatkozó követelményekre vonatkozó részletes szabályokról szóló kormányrendeletben meghatározottak szerint fenntartható módon előállítottak minősül.

EGYSÉGÁR: a termék egy kilogrammjára, egy literére vagy milliliterére, egy méterére, egy négyzetméterére vagy egy köbméterére vonatkozó (a tagállamban használatos mértékegységtől függően) végső ár, mely magába foglalja az áfát és minden egyéb adót.

ELADÁSI ÁR: a termék egy egységére vagy adott mennyiségére vonatkozó ár, beleértve az áfát és minden egyéb adót.

ELADÓ: Az a személy, aki fogyasztók számára terméket értékesít, illetve szolgáltatást nyújt.

EXPORTÁLO: az a személy, aki olyan jövedéki terméket értékesít, amelyet a vámhatóság végleges rendeltetéssel harmadik országba kiléptet, ideértve azt is, aki az üzemanyag petróleumot és a repülőbenzint nemzetközi légi forgalomban résztvevő külföldi vagy magyar lajstromjelű, gazdasági célú légi közlekedési tevékenységet végző olyan légi jármű üzemanyagtartályába tölti, amelynek külföldre távozását a légi jármű parancsnoka (megbízottja) és a repülőtér üzemeltetője (megbízottja) együttesen igazolja.

ESETI BEJEGYZETT KERESKEDŐ: az a személy, aki a rendeltetési hely szerinti tagállam illetékes hatósága (belföldön a vámhatóság) által kiadott engedély alapján, gazdasági tevékenysége keretében jogosult más tagállamból a közösségi adófelfüggesztési eljárásban szállított jövedéki termék eseti fogadására.

FERMENTÁLT DOHÁNY: az a dohány, amelyben a megfelelő eljárások mellett olyan változások játszódtak le, amelyek következtében a dohány élvezeti célra alkalmassá vált.

FOGYASZTÓ: Az a természetes személy, aki a terméket szükségleteinek kielégítése érdekében vásárolja.

GAZDASÁGI TEVÉKENYSÉG: a bevétel elérése érdekében vagy azt eredményező módon rendszeresen vagy üzletszerűen, független formában végzett tevékenység.

HASZNÁLTCIKK-VÁSÁR, ILLETVE -PIAC: olyan helyi jellegű, általában időszakos értékesítési hely, ahol az eredeti célra még rendeltetésszerűen használható terméket (használt cikk) árusítanak.

IMPORTÁLÓ: az a személy, aki először szerez jogot arra, hogy az importált termék felett saját nevében rendelkezzen, illetve ilyen személy hiányában az, aki az adófizetési kötelezettség keletkezésének időpontjában az importált jövedéki terméket birtokolja.

KENŐOLAJ: a 2710 19 81, 2710 19 83, 2710 19 87, 2710 19 91, 2710 19 93, 2710 19 99, 3403 19 10, 3403 19 91 és 3403 19 99 vámtarifaszám alatti ásványolaj.

KERESKEDELMI SZOLGÁLTATÁS: Az üzletszerű reklám- és hirdetési tevékenység, az ügynöki tevékenység, a közhasználatú cikkek bérbeadása, a megőrzés.

KIEGÉSZÍTŐ KERESKEDELMI TEVÉKENYSÉG: Vállalkozásnak az alaptevékenységi körébe nem tartozó kereskedelmi tevékenysége.

KISKERESKEDELEM: A beszerzett fogyasztási cikkek és a lakosság által is használt egyéb termékek üzletszerű értékesítése a fogyasztóknak és felhasználóknak.

KISKERESKEDELMI TÁROLÓTELEP: a tüzelőolajnak – a mérésügyi szerv által hitelesített átfolyásmérővel és összegezővel, ólomzárral ellátott mérőműszeren keresztül – tárolótartályból, végső fogyasztók részére történő értékesítésére szolgáló elárusítóhely.

KÖZÖSSÉGI KERESKEDŐ: az a személy, aki jövedéki terméket gazdasági tevékenység keretében, más tagállam felé értékesít vagy továbbértékesítési célra más tagállamból beszerz.

KÚTOSZLOP: üzemanyagok, folyékony tüzelőanyagok kimérésére használatos, helyhez kötött, egy vagy több kimérőhelyes, egy szerkezeti egységbe épített, a mérésügyi szerv által hitelesített átfolyásmérővel és összegezővel ellátott berendezés.

MELEGKONYHÁS VENDÉGLÁTÓ ÜZLET: Az olyan üzlet, amely elkülönített, egészségügyi előírásoknak megfelelő főző (sütő) konyhával, továbbá a szükséges előkészítő és raktárhelyiséggel rendelkezik, valamint az ételeket a helyszínen készítik.

MOZGÓÁRUSÍTÁS: A kereskedő vagy megbízottja olyan eszköz segítségével viszi magával az eladásra kínált árut, amely nem minősül mozgóboltnak (pl. kosár, tricikli, fagyaltos kocsi).

MOZGÓBOLT: kiskereskedelmi tevékenység folytatására kialakított jármű, illetve járműre szerelt vagy általa vontatott eszköz.

NAGYKERESKEDELEMI TEVÉKENYSÉG: üzletszerű gazdasági tevékenység keretében termékek átalakítás (feldolgozás) nélküli továbbforgalmazása és az ezzel közvetlenül összefüggő raktározási, szállítási és egyéb kapcsolódó szolgáltatások nyújtása kereskedő, feldolgozó részére, ideértve a nagybani piaci tevékenységet, valamint a felvásárló tevékenységet is.

ÖMLESZTETT ÁRU: olyan áru, amelyet nem mérnek meg vagy csomagolnak be előre, és mérése, csomagolása a fogyasztó jelenlétében történik.

PIAC: olyan épület, épületegyüttes vagy terület, ahol állandó vagy rendszeres jelleggel többen általában napi, esetenként heti rendszerességgel folytatnak kiskereskedelmi tevékenységet.

SZABADFORGALOM: a szabadforgalomba bocsátott jövedéki termékekkel folytatott gazdasági tevékenység.

SZABADFORGALOMBA BOCSÁTÁS: a jövedéki termék adóraktárból, tagállami adóraktárból, illetve adómentes felhasználó üzeméből történő kitárolása – kivéve, ha a kitárolás adóraktárba, tagállami adóraktárba, más tagállam bejegyzett kereskedője részére, harmadik országba vagy adómentes felhasználó részére történik –; a jövedéki termék bejegyzett kereskedő általi fogadása; az adóraktárban a szőlőbor termelői borkimérés céljára történő felhasználása; a harmadik országból behozott jövedéki termék vámjogi szabad forgalomba bocsátását eredményező vámkezelése vagy a vámhatóság olyan intézkedése, amelynek eredményeként a jövedéki terméket vámjogilag szabad forgalomba bocsátottnak

kell tekinteni, ha a jövedéki terméket a vámkezelést vagy az intézkedést követően nem tárolják be adóraktárba, adómentes felhasználóhoz, vagy azt nem adja fel bejegyzett feladó a Jöt. 18. § (2) bekezdésében hivatkozott 18. § (1) bekezdés szerinti rendeltetési hellyel.

SZÁRÍTOTT DOHÁNY: a töről leszakított nyersdohány, valamint a 2401 vámtarifaszámú feldolgozatlan dohány, továbbá a dohányhulladék.

SZESZES ITAL: minden alkoholtartalmú ital, kivéve a gyógynövények gyógyászati jellegű szeszes kivonatát és az ezek felhasználásával készült terméket, továbbá az 1,2%-nál kevesebb alkoholtartalmú üdítőitalokat.

SZESZESITAL-KIMÉRÉS: A szeszes ital űrmértékegység alapján vagy pohárban, kiöntöedényben való felszolgálása, továbbá az alkoholtartalmú kevert ital és a nem zárt tárolóeszközben lévő bor értékesítése.

SZOLGÁLTATÁS DÍJA: A szolgáltatásért a fogyasztói forgalomban fizetendő díj, amely magában foglalja az általános forgalmi adó és a szolgáltatást terhelő más adók, illetve fizetési kötelezettségek összegét is.

TAGÁLLAMI ADÓRAKTÁR: más tagállam illetékes hatósága által adóraktárként engedélyezett hely (üzem, raktár).

TAGÁLLAMI ADÓRAKTÁR-ENGEDÉLYES: az a más tagállamban gazdasági tevékenységet folytató személy, aki adóraktár működtetésére a tagállama szabályai szerinti érvényes engedéllyel rendelkezik.

ÜGYNÖKI TEVÉKENYSÉG: A kereskedelmi forgalomban szokásos ügylet megkötésének közvetítése.

ÜZEMANYAGTÖLTŐ ÁLLOMÁS: a mérésügyi szerv által hitelesített kútoszloppal és az illetékes hatóság által engedélyezett és hitelesített tárolótartállyal, illetve a sűrített gáz és a cseppfolyósított gáz esetében térfogat- vagy tömegárammérővel és összegzővel ellátott kiskereskedelmi elárúsítóhely.

ÜZLET=ÜZLETHELYISÉG: kereskedelmi tevékenység folytatása céljából létesített vagy használt épület, illetve önálló rendeltetési egységet képező épületrész, helyiség, ideértve az elsődlegesen raktározás, tárolás célját szolgáló olyan épületet vagy épületrészt is, amelyben kereskedelmi tevékenységet folytatnak.

ÜZLETEN KÍVÜLI KERESKEDEÉS: a kereskedő vagy a nevében, illetve javára eljáró személy által a termék forgalmazása céljából a vásárlónak – annak kifejezett kérése nélkül – a lakásán, munkahelyén vagy más tartózkodási helyén való felkeresésével vagy az e célból szervezett utazás vagy rendezvény alkalmával folytatott kiskereskedelmi tevékenység.

ÜZLETKÖR: Az a tevékenységi kör, amelynek keretében az ott felsorolt termékek forgalmazhatók, illetve szolgáltatások nyújthatók.

VÁSÁR: Országos vagy helyi jellegű, nem rendszeres, általában időszakos vagy szakjellegű adásvételi lehetőség, ahol az árukat az erre kijelölt helyen – általában nyílt területen – rendszerint kirakodással mutatják be.

VÁSÁRCSARNOK: oldalfalakkal körülhatárolt fedett építményben működő piac.

VENDÉGLÁTÁS: kész- vagy helyben készített ételek, italok jellemzően helyben fogyasztás céljából történő forgalmazása, ideértve az azzal összefüggő szórakoztató és egyéb szolgáltató tevékenységet is.

VISZONTELADÓ: Az a személy, aki árut vásárol és ad tovább minden lényeges átdolgozás nélkül a saját nevében, számlájára és kockázatára. Tevékenysége során a megvásárolt árunak – újra eladásáig – tulajdonosává válik.

FONTOSABB JOGSZABÁLYOK JEGYZÉKE

Szakmai jogszabályok:

- 2005. évi CLXIV. törvény a kereskedelemről,
- 2012. évi CXXXIV. törvény a fiatalkorúak dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről,
- 39/2013. (II. 14.) Korm. rendelet a dohánytermékek előállításáról, forgalomba hozataláról és ellenőrzéséről, a kombinált figyelmeztetésekről, valamint az egészségvédelmi bírság alkalmazásának részletes szabályairól,
- 181/2013. (VI. 7.) Korm. rendelet a dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenységhez kapcsolódó engedélyezési eljárás egyes szabályairól
- 244/2013. (VI. 30.) Korm. rendelet a dohánytermék-kiskereskedők által vezetendő nyilvántartásokról, valamint a dohányboltban forgalmazott egyes termékekre vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettség teljesítéséről,
- 55/2009. (III. 13.) Korm. rendelet a vásárokról, a piacokról, és a bevásárlóközpontokról,
- 210/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet a kereskedelmi tevékenység végzésének feltételeiről,
- 4/2009. (I. 30.) NFGM-SZMM együttes rendelet a termékek eladási ára és egységára, továbbá a szolgáltatások díja feltüntetésének részletes szabályairól,
- 45/2014. (II. 26.) Korm. rendelet a fogyasztó és a vállalkozás közötti szerződések részletes szabályairól
- 13/2008. (VIII. 8.) NFGM–FVM együttes rendelet az előrecsomagolt termékek névleges mennyiségére vonatkozó szabályok megállapításáról és azok ellenőrzési módszereiről,
- 71/1995. (XII. 26.) IKM rendelet a motorhajtó anyagok és egyes kőolajtermékek belföldi forgalmazásáról,
- 30/2011. (VI. 28.) NFM rendelet a motorhajtóanyagok minőségi követelményeiről,
- 17/2003. (IV. 4.) GKM–KvVM–PM együttes rendelet egyes folyékony tüzelő- és fűtőanyagok kéntartalmának csökkentéséről.

Jövedéki jogszabályok:

- 2003. évi CXXVII. törvény a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól,
- 8/2004. (III. 10.) PM rendelet a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról,
- 43/2009. (XII. 29.) PM rendelet a zárjegy alkalmazásának, a zárjeggyel való elszámolásnak a részletes szabályairól,
- 14/1998. (IV. 30.) PM rendelet az adójegy igénylésére, visszavételére, alkalmazására vonatkozó részletes szabályokról,
- 41/2002. (XII. 6.) PM rendelet a hordós és kannás borra előírt hivatalos zár alkalmazásának, valamint elszámolásának részletes szabályairól.
- 27/2011. (IV. 12.) VM rendelet a borászati termékek egységes bizonylatolási, nyilvántartási és elszámolási rendjéről

Nemzeti Adó- és Vámhivatal